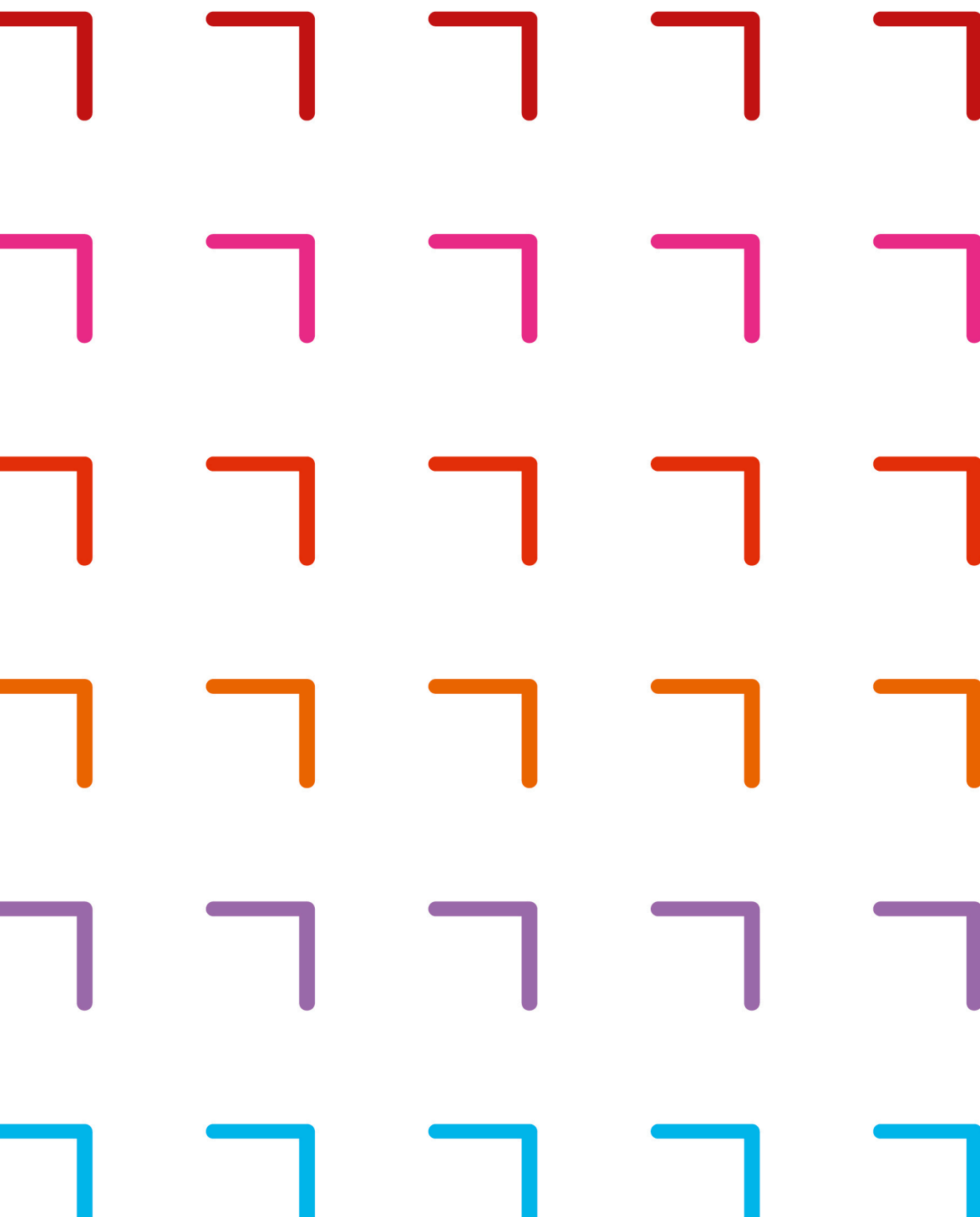

ADVIES 159
FWO-SAMENWERKINGS-
OVEREENKOMST EN
BELEIDSPLAN 2012-2016
30 JUNI 2011

ADVIES 159
FWO-SAMENWERKINGS-
OVEREENKOMST EN
BELEIDSPLAN 2012-2016
30 JUNI 2011

INHOUD

SITUERING

ADVIES

1. **ALGEMEEN**
2. **EEN SPECIFIEK PROGRAMMA VOOR INNOVATIEKNOOPPUNTEN?**

SITUERING

Op 16 juni 2011 heeft minister van Innovatie Ingrid Lieten de VRWI om advies gevraagd bij het ontwerp van de FWO-samenwerkingsovereenkomst 2012-2016 en het bijhorende FWO-beleidsplan 2012-2016.

FWO-samenwerkingsovereenkomst 2012-2016 met de Vlaamse Overheid

Deze overeenkomst heeft tot doel de samenwerking te regelen tussen de Vlaamse Regering en het FWO. Ze legt de wederzijdse afspraken, verbintenissen, rechten en plichten vast voor het uitvoeren van de decretale opdracht van het FWO en de ondersteuning van de Vlaamse overheid daarvoor. De overeenkomst bestaat uit acht hoofdstukken waarin onder meer de engagementen van het FWO en de Vlaamse Regering worden bepaald.

FWO-beleidsplan 2012-2016

Het beleidsplan 2012-2016 maakt integraal deel uit van de samenwerkingsovereenkomst 2012-2016. Op basis van zijn opdracht en na een grondige analyse van de voorbije jaren formuleert het FWO op een gedetailleerde manier vijf strategische (en twintig operationele) doelstellingen, zoals deze worden vermeld bij de engagementen van het FWO in de samenwerkingsovereenkomst 2012-2016:

1. FWO als onderzoekersvriendelijke instelling;
2. FWO en een doorgedreven excellentiebeleid;
3. FWO als katalysator voor internationalisering;
4. FWO als promotor van de maatschappelijke uitstraling van fundamenteel wetenschappelijk onderzoek;
5. FWO en een doorgedreven diversiteitsbeleid.

In *hoofdstuk 1* van het document wordt uitvoerig ingegaan op de opdracht van het FWO in het Vlaamse wetenschaps- en innovatiebeleid. Daarnaast gaat het over de manier waarop het FWO is gestructureerd en het de principes van deugdelijk bestuur in de praktijk wil brengen, alsmede wie de partners en stakeholders zijn. In *hoofdstuk 2* wordt weergegeven wat er in de voorbije periode, 2008-2012, werd gerealiseerd. *Hoofdstuk 3 en 4* formuleren respectievelijk de strategische en operationele doelstellingen van het FWO. Het *vijfde hoofdstuk* geeft aan wat de indicatoren zijn voor elk van de operationele doelstellingen, de

tussenliggende mijlpalen en het einddoel. Daarnaast worden in dit afsluitende hoofdstuk de financiële data die de voorgestelde maatregelen behelzen, aangereikt.

Het huidige advies werd voorbereid in de Commissie Wetenschapsbeleid van 9 juni 2011. In deze vergadering heeft de heer Bartel Van de Walle, raadgever innovatie en wetenschap van het kabinet van minister van Innovatie Ingrid Lieten een toelichting gegeven bij de samenwerkingsovereenkomst en het beleidsplan 2012-2016.

ADVIES

1. ALGEMEEN

- Het voorontwerp van samenwerkingsovereenkomst bevat een heel aantal positieve elementen, die de VRWI ten volle ondersteunt. We vermelden hier de feedback en transparantie van de procedures, het gender- en diversiteitsbeleid, de wetenschapscommunicatie over fundamenteel onderzoek, ...

- Ook positief is het engagement van de Vlaamse Regering om de financiering van het FWO verder te versterken. De VRWI wil in dit kader nogmaals het belang van het fundamenteel niet-gericht grensverleggend wetenschappelijk onderzoek benadrukken voor onze Vlaamse kenniseconomie. Niet-gericht onderzoek is de eerste cruciale schakel in de innovatieketen én de voedingsbodem voor het strategische en toepassingsgericht onderzoek. Een doorgedreven financiering van het niet-gericht onderzoek door de overheid is dus absoluut noodzakelijk, en het FWO is hiervoor het uitgelezen instrument op basis van interuniversitaire competitie. De resultaten van niet-gericht wetenschappelijk onderzoek zijn immers moeilijk voorspelbaar, wat investeringen door de industrie risicovol en duur maakt.

Dit onderzoek levert tevens goed getrainde onderzoekers aan met ervaring op het gebied van het ontrafelen, analyseren en oplossen van complexe problemen. Hoogopgeleide mensen met een analytische geest zijn een onderdeel van de kennisinfrastructuur van onze regio en kunnen een aantrekkingskracht vormen voor bedrijven om zich blijvend in Vlaanderen te vestigen.

Een verdere versterking van de FWO-subsidie zou toelaten het slaagpercentage op te trekken tot een aanvaardbaar niveau. Good practices uit het buitenland (vb. DFG en NWO) leren dat 35% een aanvaardbaar slaagpercentage is voor mandaten en projecten. Dit percentage biedt enerzijds voldoende garanties dat het meest excellente onderzoek wordt gefinancierd. Anderzijds voorkomt het dat onderzoekers wegens te lage slaagpercentages ontmoedigd raken en afhaken.

2. EEN SPECIFIEK PROGRAMMA VOOR INNOVATIEKNOOPPUNTEN?

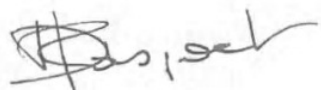
- Operationele doelstelling 2.3 stelt dat het FWO mee kan aansluiten bij de innovatieknooppunten van de Vlaamse Regering met als einddoel een specifiek programma ter ondersteuning van de innovatieknooppunten.

De VRWI verwijst in dit verband naar zijn advies 158 bij de conceptnota 'Innovatiecentrum Vlaanderen' en zijn advies 153ter '1%-norm voor O&O – Invulling groeipad', waar een 'triple leverage' model wordt voorgesteld dat kan toegepast worden op de innovatieknooppunten.

Consortiumvoorstellen voor innovatieknooppunten vanwege bedrijven en kennisinstellingen, worden geïdentificeerd en geselecteerd op basis van sterktes en verdiensten, met expliciete nadruk op de verwachte 'outcome', meer bepaald hun gecombineerd economisch/maatschappelijk potentieel. Door de juiste combinatie van sturend en stuwend optreden in het kader van deze ontluikende innovatieknooppunten, kan men drie complementaire (financiële) hefboomen mobiliseren. Aldus wordt het bekende 'Triple Helix' model, vertaald in een 'Triple Leverage' model:

- (1) De innovatieknooppunten worden in eerste instantie gesteund door een combinatie van TINA-middelen en gerichte OO&I-middelen. Deze vormen een eerste hefboom, die de 'sturende' ondersteuning van het knooppunt vormgeeft.
- (2) Anderzijds is er het aanzuigeffect doordat de bij het innovatieknooppunt betrokken instellingen, zowel kennisinstellingen als bedrijven, tevens de stuwende instrumenten van het wetenschaps- en innovatiebeleid waartoe zij toegang hebben, zullen mobiliseren in het kader van hun betrokkenheid bij het knooppunt. Voor de kennisinstellingen zijn dit bijvoorbeeld het FWO en het BOF. Dit engagement tot gebruik van het 'stuwend' OO&I-beleid vormt een tweede belangrijke hefboom tot de onderbouw en realisatie van de ambities van het innovatieknooppunt.
- (3) Tot slot is het eveneens essentieel dat het consortium Europese middelen mobiliseert rond en voor het knooppunt, waardoor een derde hefboom ontstaat voor de realisatie van de knooppuntambities.

Het aanzuigen en mobiliseren van FWO-middelen door kennisinstellingen voor de versterking van de innovatieknooppunten is een volledig andere, meer duurzame dynamiek dan het richten van een specifiek programma binnen het FWO op de innovatieknooppunten, wat volgens de VRWI niet gewenst is.

Danielle Raspoet
Secretaris

Dirk Boogmans
Voorzitter

VLAAMSE RAAD
VOOR WETENSCHAP
EN INNOVATIE

FLEMISH COUNCIL
FOR SCIENCE
AND INNOVATION

KOLONIËNSTRAAT 56
B-1000 BRUSSEL
WWW.VRWI.BE

T +32 2 212 94 10
F +32 2 212 94 11
INFO@VRWI.BE

D. BOOGMANS | VOORZITTER
D. RASPOET | SECRETARIS

